

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10P/269/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321203156
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:8321203156.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci navrhovateľky G. J., K.. V.Á., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXXX/X, R., zast. JUDr. Ing. Renáta Vorobelová, advokátka so sídlom Lipová 1, Humenné, proti manželovi G. J., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXXX/X, R., korešpondenčná adresa XX F. K., W. W. XEG, N. F., za účasti maloletej G. J., X.. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletej na čas po rozvode takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo G. J. a G. J., uzatvorené dňa XX.XX.XXXX v R., ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu R. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX rozvádza.

II. Na čas po rozvode súd maloletú G. J., X.. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej G. J. sumou vo výške 150 eur mesačne vždy do 20.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Styk otca s maloletou súd neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

VI. Náhradu súdneho poplatku súd Slovenskej republike nepriznáva.

odôvodnenie:

1. G.N. J., K.. V., X.. XX.XX.XXXX (ďalej len „navrhovateľka“ alebo „matka“) sa návrhom podaným dňa 12.10.2021 domáhala, aby súd jej manželstvo rozviedol, maloletú G. J., X.. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá“) zveril do jej osobnej starostlivosti a zaviazal G. J., X.. XX.XX.XXXX (ďalej len „manžel“ alebo „otec“) otca maloletej prispievať na jej výživu sumou 300 Eur mesačne.

2. Návrh odôvodnila tým, že už dňa 31.03.2021 podala návrh na rozvod manželstva, pretože manžel žije dlhodobo v C. a o rodinu nejavi záujem, avšak po doručení návrhu manželovi, ju ten presvedčil aby vzala návrh späť, pretože sa chce vrátiť domov a pokúsiť sa o obnovu spolužitia. Uverila mu a návrh vzala späť. Následne kontaktovala manžela kedy sa vráti domov na Slovensko a ten jej oznámil že má družku, s ktorou žije a že sa k nim domov nevráti. Za tohto stavu považuje ich manželstvo za formálne a nie je predpoklad na obnovenie riadneho manželského spolužitia. Ona je invalidná dôchodkyňa s mesačným príjmom 304 Eur. Prílohou návrhu bol sobášny list manželov, rodný list maloletej, potvrdenie o pobyte manželky, potvrdenie o registrácii pobytu občana únie (manžela), plnomocenstvo a rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

3. V správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina (ďalej len „úrad“ alebo „kolízny opatrovník“) zo dňa 15.11.2021 doručenej súdu dňa 18.11.2021 je uvedené, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti cca jeden a pol roka. Podľa vyjadrenia matky otec sa zdržiava v C.. Matka s maloletou žije spolu so starou matkou v dvojizbovom byte. Byt je v osobnom vlastníctve starej matky. Byt pozostáva z kuchyne, obývacej izby, spálne a kúpeľne. V obývacej izbe sa zároveň nachádzali hračky, ktoré patria maloletej. Spálňa slúži zároveň aj ako detská izba maloletej. Všetky izby v byte sú vkusne zariadené a disponujú všetkým potrebným nábytkom. V byte sa tiež nachádza priestranná kúpeľňa, ktorá bola zariadená všetkým potrebným na zabezpečovanie hygieny. V domácnosti sú vytvorené podmienky potrebné pre riadny fyzický, psychický a sociálny vývin maloletej. Matka maloletej nepracuje z dôvodu, že mala pred časom vážnu dopravnú nehodu, po ktorej sa veľmi dlho po zdravotnej stránke dávala do poriadku. Je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške cca 300 eur mesačne a prídavku na dieťa vo výške 25,50 eur mesačne. Výchovu zabezpečuje v súčasnosti matka maloletej za finančnej pomoci svojej matky, keďže jej otec sa už dlhší čas (zhruba jeden a pol roka) zdržiava podľa slov matky v C.. Na dcéru neprispieval a nekontaktoval sa s ňou, až v poslednej dobe sa matka na otca nakontaktovala telefonicky a otec následne na to zaslal maloletej 100 Eur. Podľa jej slov, otec dieťaťa nejavi o maloletú záujem a uviedol, že sa neplánuje vrátiť na územie Slovenskej republiky. Maloletá navštevovala materskú školu, v súčasnosti však zariadenie nenavštevuje. Má zdravotné problémy spojené so slabo vyvinutými rečovými schopnosťami, sporadicky vie povedať pár slov a ešte je plienkovaná, čo je vzhľadom na jej vek neobvyklé. Matka s ňou navštevuje viacero odborných ambulancií, kde sa snažia prísť na príčinu oneskoreného vývinu reči a tiež komplikácii spojených s jej celkovým vývinom. V schopnostiach a možnostiach úradu nebolo možné prešetriť príjmové, majetkové a bytové pomery otca, zistiť jeho postoj k návrhu o rozvod manželstva s o úpravu práv a povinností k maloletej z dôvodu, že sa dlhodobo nenachádza na území Slovenskej republiky. Na základe zistených skutočností možno usúdiť, že matka má vytvorené vhodné podmienky pre výkon osobnej starostlivosti o maloletú zo strany jej matky, ktorá je zároveň spôsobilá vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. V závere správy bolo odporúčanie úradu, aby v prípade rozvodu manželstva, na čas po rozvode manželstva súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletou neupravil a výživné na maloletú určil podľa príjmových pomerov otca.

4. Na pojednávaní dňa 16.03.2022 matka pri svojom výsluchu uviedla, že manželstvo uzatvorili dňa XX.XX.XXXX. U oboch išlo o prvé manželstvo. Obaja majú národnosť slovenskú, štátnu príslušnosť Slovenská republika. Obaja majú najvyššie dosiahnuté vzdelanie - základné. Z manželstva pochádza jedno maloleté dieťa. Posledné spoločné bydlisko mali v R.. Naposledy bola s manželom v kontakte v júli 2021. Od tej doby neboli v žiadnom kontakte. Manžel ju nekontaktuje ani telefonicky, ani iným spôsobom. Takisto neprispieva na výživu maloletej dcéry žiadnou sumou. Ona býva v spoločnej domácnosti s mamou, ktorej platí polovicu nákladov za bývanie vo výške 100 Eur mesačne. Je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 304 Eur mesačne, maloletá je toho času zapísaná do škôlky ako predškôlka. Mala by nastúpiť v máji a od septembra by mala nastúpiť do 1.ročníka základnej školy. Nemá žiadne dlhy ani žiadne pôžičky. Manžel je informovaný o tom, že podala návrh na rozvod manželstva a s návrhom na rozvod manželstva súhlasí.

5. Podľa § 23 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len ZoR), súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahu medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

6. Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

7. Podľa § 24 ods. 1, 3, 4 ZoR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti,

prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

8. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1, prvá veta ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

10. Súd dospel k tomu, že manželstvo je trvalo a hlboko rozvrátené a nie je možné obnoviť manželské spoložitie. Súd mal za preukázanú existenciu objektívneho a kvalifikovaného rozvratu vzťahov medzi manželmi, ktorý je takej intenzity, že ich manželstvo neplní teraz a ani do budúcnosti nemôže plniť svoj spoločenský účel vyplývajúci z jeho základných funkcií, a to funkcie biologickej, výchovnej, vzájomnej pomoci, hospodárskej. Manželia už takmer dva roky nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nezabezpečujú chod domácnosti, spoločne nerozhodujú vo veciach rodiny a domácnosti, spoločne nezabezpečujú výchovu a výživu maloletej. Manželka bola s manželom naposledy v kontakte v júli 2021. Manželstvo účastníkov konania sa stalo len formálnym zväzkom a za daného stavu nie je možné od manželov očakávať obnovenie riadneho manželského spoložitia. Súd má za to, že rozvod manželstva nie je ani v rozpore so záujmami maloletej. Súd mal tak splnené podmienky podľa § 23 Zákona o rodine, a preto manželstvo účastníkov konania rozviedol.

11. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že odkedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečuje matka a otec sa o maloleté dieťa dostatočne nezaujíma o čom svedčí aj jeho sporadický kontakt a neprispievanie na výživu maloletej. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav mal za to, že je v záujme maloletej, aby po rozvode svojich rodičov malo zachovanú kontinuálnosť výchovného prostredia, a preto zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky.

12. Nakoľko sa otec o maloletú dostatočne nezaujíma, dlhodobo sa zdržiava mimo územia Slovenskej republiky, súd považuje za potrebné, aby právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok mala matka. Teda aby nezaujem, pasivita a neprítomnosť otca nebola prekážkou pri zastupovaní maloletej a správe jej majetku.

Pri určovaní výšky výživného povinnému rodičovi, v danom prípade otcovi, súd vychádza z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1, prvá veta ZoR, t.j. veku, odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa a možností, schopností majetkových pomerov otca. Pri určení výšky výživného súd prihliada aj na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patria nielen potreby základné (stravovanie, ošatenie, hygiena a pod.), ale aj potreby prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, to všetko primerané veku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloleté dieťa má 5,5 roka, v súčasnosti nenavštevuje predškolské zariadenie, ale ako predškolačka má nastúpiť do takéhoto zariadenia v máji tohto roka a od septembra má nastúpiť do prvého ročníka základnej školy, maloletá má spomalený vývin, v piatich rokoch bola ešte plienkovaná a mala slabo vyvinuté rečové schopnosti, z tohto dôvodu aj prestala navštevovať predškolské zariadenie, ktoré v minulosti navštevovala, avšak matka s ňou navštívila viacero odborných ambulancií.

Matka toho času poberá invalidný dôchodok vo výške 304,80 Eur a prídavok na maloletú vo výške 25,50 Eur. Žije v dvojizbovom byte svojej matky, ktorej na náklady súvisiace s bývaním prispieva sumou

100 Eur mesačne. Matka žiadne ďalšie výdavky konkrétne neuviedla, avšak matka má mať minimálne bežné výdavky súvisiace so zabezpečením základných životných potrieb seba a maloletej, teda okrem bývania, sú to výdavky na stravu, zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienu.

13. Otec je pravdepodobne v C. s neznámym spôsobom zabezpečovania finančných prostriedkov na život a neznámou výškou príjmu, presné výdavky otca sú taktiež súdu neznáme. Súd poukazuje na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré rozšírilo východisko zisťovania a posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov rodičov aj o zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Pre určenie výšky výživného preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje, alebo či vôbec pracuje, a preto, či je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a podobne. Súd preto pri určovaní jeho príjmu vychádzal z minimálnej mzdy v C., ktorá predstavuje od 01.04.2022 sumu vo výške 9,50 libier za hodinu, za predpokladu klasickej 8 hodinovej pracovnej doby a 20 pracovných dní v mesiaci (priemerne) je otcov príjem vo výške 1 520 libier (čo predstavuje ku dňu rozhodnutia o rozvode 1 809,78 Eur). Súd na základe vyššie uvedeného pri určovaní výživného v období od právoplatnosti rozvodu manželstva vychádzal zo sumy 1 809,78 Eur, ktorý môže v Anglicku dosahovať, ako potencialného príjmu otca, nakoľko potenciálny príjem má prednosť pred faktickým príjmom, čo vyplýva v konečnom dôsledku aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Cdo 165/2017 z 27.11.2018, ktorý vo svojom odôvodnení uvádza „Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity.“ a taktiež súd vychádzal aj z usmernenia doporučených rozmedzí pre stanovenie výšky výživného za účelom zjednotenia rozhodovacej praxe súdov v otázkach výživného na nezaopatrené deti, ktorú vypracovalo Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky v roku 2010, pričom z tejto tabuľky vyplýva, že na dieťa vo veku od 6 do 9 rokov je percentuálne rozmedzie na určenie výživného z mesačného čistého príjmu od 13% do 17% čo predstavuje rozmedzie 235,27 Eur až 307,66 Eur (na dieťa vo veku od 0 do 5 rokov je percentuálne rozmedzie na určenie výživného z mesačného čistého príjmu od 11% do 15%, čo predstavuje rozmedzie 199,08 Eur až 271,47 Eur). Súd určil výživné na maloletú vo výške 150 Eur, čiže pod spodnú hranicu odporúčaného rozmedzia aj vzhľadom na predpokladané výdavky otca v C., ktoré ako je všeobecne známe sú vyššie, najmä náklady súvisiace s bývaním, kde zo súdnej praxe je súdu známa skutočnosť, že náklady na bývanie predstavujú sumu na 400 libier mesačne. Súd neopomenul pri určovaní výživného prihliadnúť aj na osobnú starostlivosť matky o maloletú.

14. Je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Každý rodič si musí uvedomovať svoju rodičovskú zodpovednosť a primerane tomu prispôbiť i svoj osobný život, a teda vynaložiť zvýšené úsilie na dosiahnutie primeraného príjmu na zabezpečenie odôvodnených potrieb všetkých vyživovaných osôb.

15. O neupravení styku otca s maloletou súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, z dôvodu, že matka stretávaniu otca s maloletým dieťaťom nebráni a otec o presne vymedzenú úpravu styku neprejavil záujem.

16. O trovách konania, pred súdom prvého stupňa ako aj pre odvolacím súdom, súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tejto zákon neustanovuje inak. Súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

17. O náhrade súdneho poplatku štátu, súd rozhodol tak, že štátu náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľke bol priznaný nárok na právnu pomoc prostredníctvom Centra právnej pomoci a preto tá je zo zákona oslobodená od poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. v) zákona o súdnych poplatkoch a v zmysle § 2 ods. 2 rovnakého zákona odporca nemá v konaní o rozvod manželstva povinnosť zaplatiť súdny poplatok.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.

Upozornenie: Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 Zákona o rodine manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do 3 mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.